

12. Економіка підприємств та управління виробництвом.

ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ОНОВЛЕННЯ ВИНОГРАДНИХ НАСАДЖЕНЬ

Топов А.Г.

к.е.н., асистент кафедри економічної теорії і економіки підприємства Одеський державний аграрний університет

Ключові слова: аграрне виробництво, планування та прогнозування, виноробні підприємства.

Key words: agrarian production, planning and forecasting, winemaking enterprises.

Збільшення площ під виноградники, зростання їх врожайності та валового збору винограду є запорукою того, що виноробні підприємства будуть забезпечені якісною сировиною, необхідною для виробництва високоякісної продукції, яка зможе конкурувати на світових ринках.

Одним з основних напрямів вкладання інвестицій у виноградарсько-виноробному підкомплексі є інвестиції спрямовані на оновлення виноградних насаджень та закладку нових. Вони є матеріальною основою всього підкомплексу.[1] Розглядаючи площі закладки нових насаджень в динаміці, очевидно, що щороку їх розмір зменшувався, як в основних виноградарських областях, так і в країні в цілому. За період з 2009 по 2016 роки площа щорічної закладки нових виноградників зменшилась більше, ніж у 10 разів. Практично, такі ж тенденції спостерігаються по основних виноградарських регіонах України. [3]

Така тенденція матиме наслідком не тільки продовження скорочення пло-

щі виноградних насаджень, а й прискорення цього процесу в наслідок їх старіння, що в свою чергу може негативно вплинути й на врожайність винограду. Загалом в Україні в період 2011-2016 років було закладено 3865,2 га нових виноградників. Якщо розглядати дані по Одеській області, то протягом зазначеного періоду було закладено виноградних насаджень загальною площею 1435,4 га.[3]

Для сталого розвитку виноградарства однією з головних умов є систематичне, регулярне оновлення виноградних насаджень і це вимагає значних капіталовкладень, які будуть мати невисокий термін окупності та високі комерційні ризики. [2, 5-7]

Успішний розвиток підприємств виноградарсько-виноробного підкомплексу значною мірою залежить від оптимального ціноутворення на їх продукцію. [4] Ціна повинна враховувати усі суспільно-необхідні витрати праці та матеріальних засобів на всіх етапах виробництва товару і забезпечувати отримання достатнього рівня прибутку.

Для зменшення ризиків та підвищення інвестиційної привабливості, на нашу думку, слід використовувати методику планування та прогнозування окупності інвестицій у виноградарство.

Планування та прогнозування складається з декількох етапів:

1. Визначення об'єму інвестицій на закладку 1 га виноградних насаджень.

2. Визначання величини прибутку який може бути використаний на оновлення виноградних насаджень щорічних відрахувань у «фонді інвестицій».

3. Визначення мінімально-необхідного рівня рентабельності вирощування винограду для забезпечення надходження достатньої кількості ресурсів.

4. Порівняння запланованого рівня цін з середнім прогнозованим по ринку, для визначення доцільності здійснення інвестицій.

При тривалості експлуатації насаджень 40 років, з урахуванням термінів початку плодоносіння 3-5 років, необхідна доля щорічного оновлення насаджень становить 5%. Прибуток від реалізації винограду повинен бути не меншим ніж щорічні витрати на оновлення насаджень.

На основі наведеної методики можемо вивести формулу (1) розрахунку мінімально-необхідного рівня рентабельності вирощування винограду для підтримки регулярного оновлення б

$$R_{mn} = \left(\frac{B3 \times K_o}{y} \right) \div C_{ob} \times 100\%, \quad (1)$$

де:

R_{mn} – мінімально-необхідний рівень рентабельності, %

K_o – коефіцієнт оновлення, розраховується, як необхідний відсоток щорічного оновлення поділений на 100.

$B3$ – вартість закладки 1 га нових виноградних насаджень, грн.

y – урожайність виноградних насаджень, ц з 1 га.

C_{ob} – собівартість вирощування винограду на площі 1 га, грн.

Таким чином систематичне планування та прогнозування закладки нових виноградних насаджень сприятиме поліпшенню умов для залучення приватних інвестицій не тільки у розширення виробництва, а і у створення інновацій, кількісному та якісному зростанню всього виноградарсько-виноробного підкомплексу.

Література:

1. Галицький О.М. Механізми управління інноваціями у системі управління бізнес-структурами аграрного виробництва / О.М.Галицький // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип. 1 (12). – Полтава: ПДАА. – 2016. – С. 89-92.
2. Galitsky O. M., Stoyanova-Koval S. S., Nikoljuk O. V. The strategic imperatives of institutional regulation of the investment processes in the food industry / O. M. Galitsky, S. S. Stoyanova-Koval, O.V. Nikoljuk // Scientific bulletin of Polissia. – 2017. – №3. – p. 166-171
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Лупенко Ю.О. Сучасні тенденції розвитку ринку продукції виноградарства в Україні/Ю.О.Лупенко//Виноградарство та виноробство: міжвідомчий науковий збірник. – Одеса: ННЦ "ІВІВ ім. В. Є. Таїрова", 2015. – Вип. 52. – С. 119 – 122
5. Наумов О.Б. Механізм державно-

- приватного партнерства як інструмент стабілізації інвестиційного процесу./ О.Б.Наумов, С.С.Стоянова-Коваль// Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2016. – № 6. – С.98-105.
6. Гришова І.Ю., Економічна стійкість як індикатор ефективності системи економічного захисту та безпеки підприємств. Стан та проблеми розвитку національної економіки в умовах перманентних кризових явищ. Колективна монографія/І.Ю.Гришова,О.А.Хлистун/ за ред. д.е.н, професора Непочатенко О.О.. – Умань: Видавець «Сочинський», 2015. – С.171-178.
7. I. Gryshova, O.Krasnorutsky A. Kravchuk, S. Stoianova- Koval. Modern position of agricultural business in Ukraine under the conditions of the state`s fiscal policy/ Innovative approaches in the management of competitiveness of business: collective monograph./ edited by A. Berezin,M.Bezpartochnyi,in 2 vol./ ISMA University.-Riga: «Landmark» SIA, 2016. – Vol.-p.124-134.